

**KEBERKESANAN PENGGUNAAN ELEMEN-
ELEMEN REKA BENTUK DALAM PRODUK
MAKANAN DAN MINUMAN IKS DI SABAH**

PUTERA FAIDZ HASSANAL BIN NORDIN

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**AKADEMI SENI DAN TEKNOLOGI KREATIF
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2023**

**KEBERKESANAN PENGGUNAAN ELEMEN-
ELEMEN REKA BENTUK DALAM PRODUK
MAKANAN DAN MINUMAN IKS DI SABAH**

PUTERA FAIDZ HASSANAL BIN NORDIN

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI
KEPERLUAN PENGIJAZAHAN
IJAZAH SARJANA SASTERA**

**AKADEMI SENI DAN TEKNOLOGI KREATIF
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2023**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

JUDUL : **KEBERKESANAN PENGGUNAAN ELEMEN-ELEMEN REKA BENTUK
DALAM PRODUK MAKANAN DAN MINUMAN IKS DI SABAH**

IJAZAH : **SARJANA SASTERA**

BIDANG : **SENI VISUAL**

Saya **PUTERA FAIDZ HASSANAL BIN NORDIN** Sesi **2018-2023**, mengaku membenarkan tesis Sarjana ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

1. Tesis ini adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/):

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan Oleh,

PUTERA FAIDZ HASSANAL BIN NORDIN
MA1811086T

(Tandatangan Pustakawan)

Tarikh :

(Dr. Muhamad Puad bin Debit)
Penyelia

PENAKUAN

Karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan, dan rujukan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

08 November 2022

Putera Faidz Hassanal Bin Nordin
MA1811086T

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN

NAMA : **PUTERA FAIDZ HASSANAL BIN NORDIN**
NO. MATRIK : **MA1811086T**
TAJUK : **KEBERKESANAN PENGGUNAAN ELEMEN-ELEMEN
REKA BENTUK DALAM PRODUK MAKANAN DAN
MINUMAN IKS DI SABAH**
IJAZAH : **SARJANA SASTERA**
BIDANG : **SENI VISUAL**
TARIKH VIVA : **08 NOVEMBER 2022**

DISAHKAN OLEH;

PENYELIA

Dr Mohamad Puad bin Bebit

Tandatangan

UMMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Ilahi atas berkat yang dikurniakan oleh Allah S.W.T kerana diberikan kesihatan, pengetahuan serta kesedaran sepanjang proses penyelidikan ini dijalankan.

Pertama, saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada penyelia saya iaitu Dr. Mohammad Puad Bebit yang sentiasa membantu untuk memberi dorongan dan motivasi yang tidak terhingga agar dapat melaksanakan tesis ini sebaik mungkin. Beliau juga banyak membantu dalam memperbaiki kelemahan yang dilakukan sepanjang penyelidikan ini.

Kesempatan ini juga, saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada orang-orang yang terlibat sepanjang penyelidikan ini berlangsung. Salah satunya iaitu informan dari syarikat Bayu Asiana Sdn Bhd yang memberikan kerjasama yang padu. Beliau berkongsi maklumat tentang produk keluaran Sabah yang boleh digunakan untuk tujuan penyelidikan ini.

Selain itu, beliau membenarkan rakaman gambar dan video semasa temu bual tersebut. Di samping itu, terima kasih kepada pihak Universiti Malaysia Sabah yang memberikan kepercayaan untuk menyelesaikan tesis ini. Terima kasih sekali lagi atas kesempatan ini.

Seterusnya, ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada kedua-dua ibu bapa saya yang banyak berkorban dari segi tenaga, masa dan kewangan serta bagi mendorong saya menyelesaikan projek ini. Tidak dilupakan juga ahli keluarga dan rakan seperjuangan saya yang memberi sokongan dari segi moral dan rohani. Jasa baik ini saya selitkan dalam doa saya. Akhirnya, semoga kajian ini dapat dijadikan rujukan dalam penyelidikan akan datang.

Putera Faidz Hassanal bin Nordin
08 November 2022

ABSTRAK

Kajian ini merupakan sebuah penyelidikan terhadap pengiklanan produk makanan dan minuman tempatan yang telah dihasilkan khususnya di dalam negeri Sabah. Tidak dinafikan bahawa produk Sabah mempunyai keunikan tersendiri dan mampu berdaya bersaing pada tahap yang lebih tinggi. Namun, pemahaman pelabelan terhadap masyarakat produk-produk ini masih menjadi tanda tanya dan kurang memberangsangkan. Kurangnya penyelidikan "*Research and Development*" (R&D) dalam meningkatkan kualiti reka bentuk pelabelan produk makanan tempatan. (Ampuero & Vila, 2006). Standard pelabelan produk pemakanan juga tidak dipatuhi oleh pengusaha. (Mahani Ahmad, 2020). Objektif kajian ini adalah untuk menganalisis sejauh mana kreativiti dan keberkesanan sesebuah reka bentuk grafik pada pelabelan produk-produk makanan dan minuman Sabah mengikut aspek kesenian, elemen reka bentuk grafik dan piawaian mengikut SIRIM. Dalam penganalisan data, analisis Semiotik menurut Stokes (2003) diterapkan didahului dengan penentuan objek analisis dan kumpulan tanda yang dianalisis iaitu elemen grafik dalam pelabelan produk. Seterusnya, elemen-elemen yang kelihatan pada label dianalisis dan disenaraikan. Dalam analisis Semiotik oleh Stokes (2003), klasifikasikan empat unsur elemen iaitu terdiri daripada bentuk, warna, gambar, dan tulisan. Pada peringkat seterusnya, pentafsiran elemen dihasilkan berdasarkan teori Tanda Peirce (1839-1914). Berdasarkan kajian yang terlaksana, pemahaman tentang analisis semiotik dapat memastikan masyarakat dapat mengetahui makna tanda dan simbol, sekaligus mengenal pasti kepentingan pelabelan dalam memperkasakan produk tempatan.

Kata Kunci: Pengiklanan, Pelabelan, Produk Tempatan Sabah, Reka Bentuk Grafik, Semiotik

ABSTRACT

THE EFFECTIVENESS OF THE USE OF DESIGN ELEMENTS IN IKS FOOD AND BEVERAGE PRODUCTS IN SABAH

This study is an investigation into the advertising of local food and beverage products that have been produced specifically in the state of Sabah, Malaysia. It is undeniable that Sabah's products have their own unique characteristics and are capable of competing at a higher level. However, the understanding of labeling among the public for these products is still questionable and not satisfactory. The lack of Research and Development (R&D) in improving the quality of local food product labeling design is also apparent (Ampuero & Vila, 2006). Food labeling standards are not adhered to by entrepreneurs (Mahani Ahmad, 2020). The objective of this study is to analyze the creativity and effectiveness of a graphic design in the labeling of Sabah's food and beverage products according to artistic aspects, graphic design elements, and SIRIM standards. In the data analysis, Semiotic analysis according to Stokes (2003) is applied, preceded by the determination of the analyzed object and the collection of signs, namely the graphic elements in product labeling. Next, the elements that appear on the label are analyzed and listed. In Semiotic analysis by Stokes (2003), four elements are classified, consisting of shape, color, image, and text. At the next stage, interpretation of the elements is produced based on Peirce's Theory of Signs (1839-1914). Based on the study, understanding of semiotic analysis can ensure that the public can understand the meaning of signs and symbols, as well as recognize the importance of labeling in empowering local products.

Keywords: Advertising, Labeling, Graphic Design, Sabah Local Products, Semiotics.

SENARAI KANDUNGAN

	Halaman
TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
SENARAI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xx
SENARAI GLOSARI	xxii
SENARAI SINGKATAN	xxiv
SENARAI LAMPIRAN	xxv
BAB 1: PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	3
1.3 Pernyataan Masalah Kajian	5
1.4 Persoalan Kajian	7
1.5 Objektif Kajian	8
1.6 Kepentingan Kajian	8
1.7 Skop dan Limitasi Kajian	9

1.8	Kaedah Kajian	10
1.9	Ringkasan Sorotan Literatur	10
1.10	Penutup	13

BAB 2: SOROTAN LITERATUR

2.1	Pendahuluan	14
2.2	Sejarah dan Perkembangan Periklanan	14
2.2.1	Perkembangan Periklanan di Malaysia	17
2.2.2	Bahasa dan Pengiklanan Produk	18
2.2.3	Jenama dan Identiti Produk	19
2.3	Reka Bentuk Grafik Pembungkusan	21
2.3.1	Elemen Reka Bentuk Visual	22
2.3.2	Prinsip Reka Bentuk Visual	23
2.3.3	Pengaplikasian dan Fungsi Reka Letak	25
2.4	Pelabelan Produk Makanan	25
2.4.1	Standard	28
2.4.2	Kepenggunaan Logo	28
2.4.3	Tipografi	29
2.5	Perkembangan Produk IKS di Sabah	32
2.6	Semiotik	33
2.6.1	Tokoh Semiotik	34
2.6.2	Analisis Semiotik Stokes (2003)	35
2.7	Penutup	37

BAB 3: METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pendahuluan	38
3.2	Reka Bentuk Kajian	39
3.3	Sampel Kajian	41
3.3.1	Teknik Pensampelan	42
3.4	Pengumpulan Data	42
3.4.1	Kaedah Pemerhatian	44
3.4.2	Kaedah Temu bual	44
3.4.3	Kaedah Rakaman	45
3.4.4	Kaedah Perpustakaan	45
3.4.5	Kaedah Internet	45
3.5	Instrumen Kajian	45
3.5.1	Analisis Konten	46
3.5.2	Borang Soal Selidik	46
3.5.3	Kaedah Analisis Data	47
3.6	Kerangka Teori	48
3.6.1	Struktur Penyelidikan	48
3.6.2	Model Pendekatan Analisis Strokes (2003)	48
3.6.3	Konsep Analisis Semiotik Pierce	49
3.7	Huraian Kriteria dalam Analisis Semiotik Pelabelan Produk	50
3.8	Huraian Skor Penilaian Reka Bentuk Grafik Label Produk	52
3.9	Contoh Penilaian Label Produk Berdasarkan Kriteria dan Skor SIRIM	55

BAB 4: ANALISIS KAJIAN

4.1	Pendahuluan	65
4.2	Pelabelan Produk Durian Chocolate	66
4.2.1	Analisis Semiotik Pelabelan Durian Chocolate	67
4.3	Pelabelan Produk Coconut Cookies	76
4.3.1	Analisis Semiotik Pelabelan Coconut Cookies	77
4.4	Pelabelan Produk Mangosteen Chocolate	86
4.4.1	Analisis Semiotik Pelabelan Mangosteen Chocolate	87
4.5	Pelabelan Produk Sabah Coconut Chocolate	97
4.5.1	Analisis Semiotik Pelabelan Sabah Coconut Chocolate	98
4.6	Pelabelan Produk Sabah Tiramisu	107
4.6.1	Analisis Semiotik Pelabelan Sabah Tiramisu	108
4.7	Pelabelan Produk Sabah Mango Truffle Chocolate	118
4.7.1	Analisis Semiotik Pelabelan Sabah Mango Truffle Chocolate	119
4.8	Pelabelan Produk Sabah Old Town White Coffee	127
4.8.1	Interpretasi elemen label produk Sabah Old Town White Coffee	129
4.9	Pelabelan Produk Sabah Traditional Teh Tarik	139
4.9.1	Analisis Semiotik Pelabelan Sabah Traditional Teh Tarik	140
4.10	Pelabelan Produk Coconut White Coffee	150

4.10.1	Analisis Semiotik Pelabelan Coconut White Coffee	151
4.11	Pelabelan Produk Sabah Musang King Durian White Coffee	159
4.11.1	Analisis Semiotik Pelabelan Sabah Musang King DurianWhite Coffee	161
4.12	Pelabelan Produk Yit Foh Drip Coffee	171
4.12.1	Analisis Semiotik Pelabelan Yit Foh Drip Coffee	172
4.13	Pelabelan Produk Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	181
4.13.1	Analisis Semiotik Pelabelan Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	182

BAB 5: KESIMPULAN, IMPLIKASI DAN CADANGAN

5.1	Pendahuluan	190
5.2	Perbincangan Dapatan Penyelidikan	190
5.3	Perbincangan Analisis Penyelidikan	192
5.4	Implikasi dan Cadangan	198

RUJUKAN	201
----------------	-----

LAMPIRAN	204
-----------------	-----

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 3.1 : Skala Penilaian Kriteria Elemen Grafik	51
Jadual 3.2 : Kriteria Penilaian Berdasarkan Skor Keberkesanan Aplikasi Taipografi Pada Pelabelan Produk Makanan dan Minuman	52
Jadual 3.3 : Kriteria Penilaian Berdasarkan Skor Keberkesanan Aplikasi Elemen Reka Bentuk Grafik Pada Pelabelan Produk Makanan dan Minuman	53
Jadual 3.4 : Kriteria Penilaian Berdasarkan Skor Keberkesanan Aplikasi Warna Pada Pelabelan Produk Makanan dan Minuman	53
Jadual 3.5 : Interpretasi Elemen Pelabelan Produk Makanan dan Minuman Produk Sabah Musang King Durian White Coffee	55
Jadual 3.6 : Skor Tipografi Label Produk	57
Jadual 3.7 : Skor Reka Bentuk Grafik Label Produk	57
Jadual 3.8 : Skor Reka Bentuk Grafik Label Produk	58
Jadual 3.9 : Interpretasi Elemen Pelabelan Produk Makanan dan Minuman Produk Sabah Musang King Durian Truffle Chocolate	59
Jadual 3.10 : Skor Tipografi Label Produk	60
Jadual 3.11 : Skor Reka Bentuk Grafik Label Produk	61
Jadual 3.12 : Skor Reka Bentuk Grafik Label Produk	61

Jadual 3.13	: Interpretasi Elemen Pelabelan Produk Makanan dan Minuman Produk Sabah Dark Chocolate	62
Jadual 3.14	: Skor Tipografi Label Produk	63
Jadual 3.15	: Skor Reka Bentuk Grafik Label Produk	64
Jadual 3.16	: Skor Reka Bentuk Grafik Label Produk	64
Jadual 4.1	: Interpretasi elemen label produk Durian Chocolate	67
Jadual 4.2	: Klasifikasi Elemen Bentuk Durian Chocolate	69
Jadual 4.3	: Klasifikasi Elemen Warna Durian Chocolate	71
Jadual 4.4	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Durian Chocolate	71
Jadual 4.5	: Klasifikasi Tipografi Durian Chocolate	72
Jadual 4.6	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	73
Jadual 4.7	: Skor Reka Letak Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	74
Jadual 4.8	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	75
Jadual 4.9	: Interpretasi elemen label produk Coconut Cookies	77
Jadual 4.10	: Klasifikasi Elemen Bentuk Coconut Cookies	79
Jadual 4.11	: Klasifikasi Elemen Warna Coconut Cookies	81
Jadual 4.12	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Coconut Cookies	81
Jadual 4.13	: Klasifikasi Tipografi Coconut Cookies	82
Jadual 4.14	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	83

Jadual 4.15	: Skor Reka Bentuk Grafik Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	84
Jadual 4.16	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	85
Jadual 4.17	: Interpretasi elemen label produk Mangosteen Chocolate	87
Jadual 4.18	: Klasifikasi Elemen Bentuk Mangosteen Chocolate	89
Jadual 4.19	: Klasifikasi Elemen Warna Mangosteen Chocolate	91
Jadual 4.20	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Mangosteen Chocolate	92
Jadual 4.21	: Klasifikasi Tipografi Mangosteen Chocolate	93
Jadual 4.22	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	94
Jadual 4.23	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	95
Jadual 4.24	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	96
Jadual 4.25	: Interpretasi elemen label produk Sabah Coconut Chocolate	98
Jadual 4.26	: Klasifikasi Elemen Bentuk Sabah Coconut Chocolate	100
Jadual 4.27	: Klasifikasi Elemen Warna Sabah Coconut Chocolate	101
Jadual 4.28	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Sabah Coconut Chocolate	102
Jadual 4.29	: Klasifikasi Tipografi Sabah Coconut Chocolate	103

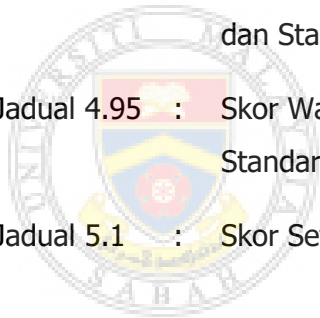
Jadual 4.30	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	104
Jadual 4.31	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	105
Jadual 4.32	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	106
Jadual 4.33	: Interpretasi elemen label produk Sabah Tiramisu	108
Jadual 4.34	: Klasifikasi Elemen Bentuk Sabah Tiramisu	110
Jadual 4.35	: Klasifikasi Elemen Warna Sabah Tiramisu	111
Jadual 4.36	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Sabah Tiramisu	112
Jadual 4.37	: Klasifikasi Tipografi Sabah Tiramisu	113
Jadual 4.38	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	114
Jadual 4.39	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	115
Jadual 4.40	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	116
Jadual 4.41	: Interpretasi elemen label produk Sabah Mango Truffle Chocolate	119
Jadual 4.42	: Klasifikasi Elemen Bentuk Sabah Mango Truffle Chocolate	120
Jadual 4.43	: Klasifikasi Elemen Warna Sabah Mango Truffle Chocolate	122
Jadual 4.44	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Sabah Mango Truffle Chocolate	123

Jadual 4.45	: Klasifikasi Tipografi Sabah Mango Truffle Chocolate	123
Jadual 4.46	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	124
Jadual 4.47	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	125
Jadual 4.48	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	126
Jadual 4.49	: Interpretasi elemen label produk Sabah Old Town White Coffee	127
Jadual 4.50	: Klasifikasi Elemen Bentuk Sabah Old Town White Coffee	128
Jadual 4.51	: Klasifikasi Elemen Warna Sabah Old Town White Coffee	129
Jadual 4.52	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Sabah Old Town White Coffee	133
Jadual 4.53	: Klasifikasi Tipografi Sabah Old Town White Coffee	135
Jadual 4.54	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	136
Jadual 4.55	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	137
Jadual 4.56	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	138
Jadual 4.57	: Analisis Semiotik Pelabelan Sabah Traditional Teh Tarik	140

Jadual 4.58	: Klasifikasi Elemen Bentuk Sabah Traditional Teh Tarik	142
Jadual 4.59	: Klasifikasi Elemen Warna Sabah Traditional Teh Tarik	143
Jadual 4.60	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Sabah Traditional Teh Tarik	144
Jadual 4.61	: Klasifikasi Tipografi Sabah Traditional Teh Tarik	145
Jadual 4.62	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	146
Jadual 4.63	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	147
Jadual 4.64	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafi dan Standard SIRIM	148
Jadual 4.65	: Interpretasi elemen label produk Coconut White Coffee	149
Jadual 4.66	: Klasifikasi Elemen Bentuk Coconut White Coffee	150
Jadual 4.67	: Klasifikasi Elemen Warna Coconut White Coffee	154
Jadual 4.68	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Coconut White Coffee	154
Jadual 4.69	: Klasifikasi Tipografi Coconut White Coffee	155
Jadual 4.70	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	156
Jadual 4.71	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	157
Jadual 4.72	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	158

Jadual 4.73	: Interpretasi elemen label produk Sabah Musang King Durian White Coffee	161
Jadual 4.74	: Klasifikasi Elemen Bentuk Sabah Musang King Durian White Coffee	163
Jadual 4.75	: Klasifikasi Elemen Warna Sabah Musang King Durian White Coffee	164
Jadual 4.76	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Sabah Musang King Durian White Coffee	165
Jadual 4.77	: Klasifikasi Tipografi Sabah Musang King Durian White Coffee	166
Jadual 4.78	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	167
Jadual 4.79	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	168
Jadual 4.80	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	169
Jadual 4.81	: Interpretasi elemen label produk Yit Foh Drip Coffee	172
Jadual 4.82	: Klasifikasi Elemen Bentuk Drip Coffee	174
Jadual 4.83	: Klasifikasi Elemen Warna Drip Coffee	175
Jadual 4.84	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Drip Coffee	176
Jadual 4.85	: Klasifikasi Tipografi Drip Coffee	176
Jadual 4.86	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	178
Jadual 4.87	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	180

Jadual 4.88	: Interpretasi elemen label produk Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	182
Jadual 4.89	: Klasifikasi Elemen Bentuk Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	183
Jadual 4.90	: Klasifikasi Elemen Warna Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	184
Jadual 4.91	: Klasifikasi Ilustrasi dan Imej Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	184
Jadual 4.92	: Klasifikasi Tipografi Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	185
Jadual 4.93	: Skor Tipografi Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	186
Jadual 4.94	: Skor Reka Bentuk Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	187
Jadual 4.95	: Skor Warna Berdasarkan Elemen Grafik dan Standard SIRIM	188
Jadual 5.1	: Skor Setiap Elemen Grafik Produk	195

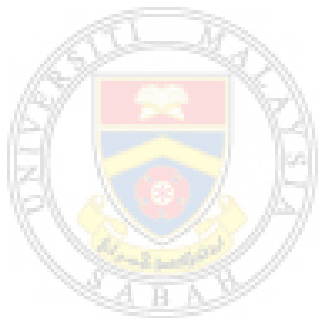

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI RAJAH

	Halaman
Rajah 1.1 : Klasifikasi elemen Stokes (2003)	11
Rajah 2.1 : Ciri-ciri dalam muka taip	31
Rajah 2.2 : Bahagian jenis garisan dalam tipografi	31
Rajah 2.3 : Hubungkait dalam teori Semiotik	34
Rajah 2.4 : Analisis semiotik Stokes (2003)	36
Rajah 3.1 : Carta Alir Reka Bentuk Kajian	39
Rajah 3.2 : Struktur Penyelidikan	48
Rajah 3.3 : Model Pendekatan Analisis Stokes	49
Rajah 3.4 : Model Triadik Pierce (1839-1914)	50
Rajah 3.5 : Sabah Musang King Durian White Coffee	55
Rajah 3.6 : Sabah Musang King Durian Truffle Chocolate	59
Rajah 3.7 : Sabah Dark Chocolate	62
Rajah 4.1 : Pelabelan Produk Durian Chocolate	66
Rajah 4.2 : Pelabelan Produk Coconut Cookies	76
Rajah 4.3 : Pelabelan Produk Mangosteen Chocolate	86
Rajah 4.4 : Pelabelan Produk Sabah Coconut Chocolate	97
Rajah 4.5 : Pelabelan Produk Sabah Tiramisu	107
Rajah 4.6 : Pelabelan Produk Sabah Mango Truffle Chocolate	118
Rajah 4.7 : Pelabelan Produk Sabah Old Town White Coffee	127
Rajah 4.8 : Pelabelan Produk Sabah Traditional Teh Tarik	139

Rajah 4.9	: Pelabelan Produk Coconut White Coffee	150
Rajah 4.10	: Pelabelan Produk Sabah Musang King Durian White Coffee	159
Rajah 4.11	: Pelabelan Produk Yit Foh Drip Coffee	171
Rajah 4.12	: Pelabelan Produk Cafe Latte Kopi Susu 3 in 1	188
Rajah 5.1	: Logo Syarikat Ancour	192
Rajah 5.2	: Ilustrasi Spesies Bayau	193
Rajah 5.3	: Trend Warna Kuning	193
Rajah 5.4	: Contoh Produk Makanan	194
Rajah 5.5	: Tipografi Produk Makanan	195

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI GLOSARI

- Abstract Art - Seni abstrak
- Bentuk Positif - Bentuk-bentuk utama dalam ruang gambar
- Design - Reka bentuk
- Elements of art - Unsur Seni
- Form - Bentuk
- Harmoni - Prinsip reka bentuk yang merujuk kepada keserasian dan kesesuaian unsur-unsur
- Hue - Warna atau satu proses pergerakan warna
- Imej - Gambaran atau tiruan bentuk yang menyerupai sesuatu
- Produk Makanan Sabah - Merujuk kepada makanan yang diperbuat di Sabah seperti hinava, bambangan, ambuyat, unduk-unduk, bosou, dan banyak lagi.
- Produk Minuman Sabah - Merujuk kepada minuman yang diperbuat di Sabah seperti lihing, tapai, tuak, kinomol, bahar, dan banyak lagi.
- Pemasaran - Aktiviti yang dilakukan untuk mempromosikan produk makanan dan minuman Sabah ke pasaran dalam dan luar negeri.
- Inovasi Produk - Proses mencipta produk baru atau mengubah produk sedia ada untuk memenuhi keperluan dan citarasa pengguna.
- Kepuasan Pelanggan - Tingkat kepuasan dan kesetiaan pelanggan terhadap produk makanan dan minuman Sabah.
- Kualiti Produk - Kualiti produk makanan dan minuman Sabah yang dihasilkan dan cara mengukur dan memastikan kualiti produk yang tinggi.
- Kesihatan dan Keselamatan Makanan - Kepentingan memastikan produk makanan dan minuman Sabah yang dihasilkan selamat dan berkualiti untuk penggunaan manusia.
- Pengurusan Rantai Bekalan - Proses mengurus dan mengawal aliran produk makanan dan minuman Sabah dari sumber hingga ke pengguna akhir.